

Legal Alert

Unieważnienie umowy Safe Harbor to nowe obowiązki dla przedsiębiorców

Październik 2015

W dniu 6 października 2015 roku Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej stwierdził nieważność decyzji Komisji Europejskiej 2000/520/WE z 26 lipca 2000 r., na mocy której podmioty amerykańskie, które przystąpiły do programu „Safe Harbor”, były traktowane jako zapewniające adekwatny poziom ochrony danych osobowych w rozumieniu przepisów europejskich. Rozstrzygnięcie to niesie szereg konsekwencji dla przedsiębiorców.

Kilka słów o Safe Harbor

Dyrektywa 95/46 Parlamentu Europejskiego oraz Rady w sprawie ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych oraz swobodnym przepływie tych danych zakazuje, co do zasady, udostępniania danych do krajów, które nie zapewniają ich odpowiedniego bezpieczeństwa i ochrony.

Z uwagi na brak jednolitej regulacji w zakresie ochrony danych Stany Zjednoczone nie zostały uznane za państwo gwarantujące adekwatny poziom ich ochrony. W odpowiedzi na prężnie rozwijające się relacje biznesowe oraz gospodarcze Komisja Europejska, we współpracy z Departamentem Handlu USA, opracowała program Safe Harbor, zatwierdzony decyzją Komisji Europejskiej w 2000 roku.

Przystąpienie do programu automatycznie klasyfikowało podmioty amerykańskie jako zapewniające odpowiedni poziom ochrony, a tym samym spełniające wymagania określone przez Dyrektywę 95/46. W konsekwencji podmiotowi takiemu dane osobowe obywateli Unii Europejskiej mogły być udostępniane bez dodatkowych ograniczeń czy wymagań. Coraz częściej zadawano sobie jednak pytanie, czy Safe Harbor jest rzeczywiście bezpieczne?

Maximillian Schrems vs Facebook

Wątpliwości co do bezpieczeństwa swoich danych miał Max Schrems, austriacki aktywista oraz wieloletni użytkownik portalu Facebook. Zwrócił się on do irlandzkiego organu ochrony danych osobowych ze skargą kwestionującą legalność przesyłania danych osobowych przez spółkę Facebook Ireland Inc na serwery Facebooka zlokalizowane w Stanach Zjednoczonych. Max Schrems wskazywał, że jego dane nie są odpowiednio zabezpieczone, a dostęp do nich ma wiele nieuprawnionych podmiotów, w tym władze USA. Powoływał się również na informacje ujawnione przez Edwarda Snowdena dotyczące działań amerykańskich agencji wywiadowczych, w szczególności NSA, argumentując, iż Stany Zjednoczone nie podejmują działań w celu ochrony danych osobowych Europejczyków.

Irlandzki organ ochrony danych osobowych – wskazując, iż Facebook przystąpił do programu Safe Harbor – odmówił rozpatrzenia skargi Austriaka, uznając się za pozbawiony kompetencji w tym zakresie. Irlandzki Sąd Najwyższy, do którego sprawa została skierowana, wystąpił z pytaniem prejudycjalnym do TSUE, który miał rozstrzygnąć powstały spór.

Rozstrzygnięcie TSUE

Irlandzki Sąd Najwyższy we wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym zwrócił się o wyjaśnienie, czy krajowy organ ochrony danych

Kontakt

W celu uzyskania dodatkowych informacji prosimy o kontakt:

Arwid Mednis
Partner

T: +48 22 50 50 766
arwid.mednis
@eversheds.pl

Ewa Bereszko
prawnik

T: +48 22 50 50 780
ewa.bereszko
@eversheds.pl

eversheds.pl

Zapisz się na nasz newsletter>

Otrzymuj cykliczne informacje o ważnych zmianach w prawie oraz organizowanych przez nas wydarzeniach

osobowych jest uprawniony do kontrolowania, czy państwo, do którego przekazywane są dane, zapewnia adekwatny poziom ich ochrony. Kontrola miałaby dotyczyć kraju, co do którego Komisja Europejska wydała decyzję potwierdzającą, iż zapewnia on adekwatny poziom ochrony danych osobowych.

TSUE rozstrzygnął, iż istnienie decyzji stwierdzającej, że dane państwo trzecie zapewnia adekwatny poziom ochrony danych osobowych, nie wyłącza uprawnienia krajowych organów ochrony danych osobowych do kontrolowania, na jakich zasadach transferowane są dane osobowe obywateli Europy. TSUE zwrócił uwagę nie tylko na uprawnienie, a nawet na obowiązek krajowych organów ochrony danych osobowych w zakresie zgodności przekazywania danych ze standardami przewidzianymi przez Dyrektywę 95/46 oraz Kartę Praw Podstawowych Unii Europejskiej.

TSUE zwrócił również uwagę, iż zasady ochrony danych osobowych, przewidziane przez Safe Harbor, nie odpowiadają standardom przewidzianym przez ustawodawstwo UE. W konsekwencji uznał decyzję Komisji za nieważną.

Skutki dla przedsiębiorców

W pierwszej kolejności przedsiębiorcy będą musieli „na nowo” uregulować współpracę z podmiotami w Stanach Zjednoczonych.

Aby uniknąć konieczności uzyskiwania zgody GODO, przedsiębiorca zobowiązany jest zapewnić odpowiednie zabezpieczenia w zakresie ochrony prywatności oraz praw wolności osoby, której dane dotyczą, co może nastąpić poprzez zawarcie umowy opartej o standardowe klauzule umowne, zatwierdzone przez Komisję Europejską lub wiążące reguły korporacyjne, zatwierdzone przez GODO. Należy przy tym pamiętać, że zobowiązania nałożone na kontrahenta z USA muszą odpowiadać wymogom przewidzianym przez przepisy UE.

Wyrok TSUE zwiększa również ryzyko kontroli Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych w zakresie weryfikacji podstaw prawnych przekazywania danych do państw trzecich. Jeśli GODO stwierdzi, że przekazywanie danych do państw trzecich niezapewniających adekwatnego poziomu ochrony odbywa się bez podstawy prawnej, może takiego przekazywania zakazać, a po wejściu w życie unijnego Rozporządzenia o ochronie danych osobowych również nałożyć na dany podmiot karę finansową.